

Αυτοπαρουσιαστικό Κείμενο Πανελλαδικού Αυτοοργανωμένου Δικτύου για την Υγεία

Εδώ και κάποιο καιρό, σε κάποιες δομές υγείας στον ελλαδικό χώρο προέκυψε έντονα η ανάγκη και η επιθυμία δημιουργίας ενός δικτύου δομών υγείας, κοινωνικών ιατρείων αλληλεγγύης, ομάδων/συνελεύσεων που ασχολούνται με το θέμα της υγείας, ανθρώπων που εργάζονται στο χώρο της υγείας και ομάδων θεραπευόμενων.

Αυτή η ανάγκη προέκυψε αρχικά λόγω του πεπερασμένου των δυνατοτήτων μιας μεμονωμένης ομάδας ή δομής, λόγω της περιχαράκωσης, της έλλειψης μοιράσματος εργαλείων, της έλλειψης πρακτικής αλληλεγγύης και συσπείρωσης γύρω από τους κοινούς μας στόχους. Μετά από κάποιες εκδηλώσεις και δράσεις που βρεθήκαμε από κοινού, κατανοήσαμε πόσες προοπτικές μπορεί να μας ανοίξει το μοίρασμα σε όλα τα επίπεδα και η μεταξύ μας αλληλεγγύη.

Ταυτόχρονα, κατανοούμε ότι μια δομή υγείας ή μια ομάδα που ασχολείται με την υγεία δεν είναι σε θέση από μόνη της να διαχύσει σε ένα ευρύ κοινό τα προτάγματά της για έναν διαφορετικό τρόπο προσέγγισης της υγείας, για την πρόσβαση όλων στην υγεία, για την αυτοοργάνωση και την αυτοδιαχείριση, καθώς και να αποτελέσει έναν πόλο ικανό να αντισταθεί στην υποβάθμιση και τον ολοκληρωτισμό. Ωστόσο, καθώς μας απασχολούν τα ίδια θέματα, ως δίκτυο θεωρούμε ότι μπορούμε να διευρύνουμε την κοινωνική τους απεύθυνση και να ανοίξουμε στο πλαίσιο του κινήματος -αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία- τα ζητήματα που αφορούν την υγεία ως βαθιά πολιτικά.

Για τους λόγους αυτούς, και για να δώσουμε μια απάντηση στην πολυδιάσπαση που υπάρχει στα κινήματα, θέλουμε να δημιουργήσουμε συνδέσεις μεταξύ μας, όπως συνδέσεις προσπαθούμε να δημιουργήσουμε και στη συλλογική μας φροντίδα υγείας, βρίσκοντας ξανά τον άνθρωπο στην ολότητα του, σωματικά, ψυχικά και κοινωνικά. Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε ένα Πανελλαδικό δίκτυο, με σεβασμό στην αυτονομία κάθε δομής και στις ιδιαιτερότητες κάθε γεωγραφίας και με βασική συμφωνία σε κάποιες κοινές αρχές που θεωρούμε αδιαπραγμάτευτες.

Όταν μιλάμε για υγεία, είναι σημαντικό να πούμε, πως η υγεία δεν είναι η απουσία αρρώστιας, αλλά είναι ζήτημα πολυπαραγοντικό και κυρίως συλλογικό. Για αυτό και προσπαθούμε να μη μιλάμε για ασθενείς και αρρώστους αλλά για προσερχόμενους.

Κάποιες βασικές αρχές σε σχέση με την αντίληψή μας για την υγεία: Είναι πεποίθησή μας ότι πρέπει να προσεγγίζεται ολιστικά, δηλαδή όσον αφορά τη σωματική, την ψυχική διάσταση, τις πολιτικοκοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, τις ιδιαίτερες προσωπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες του κάθε ανθρώπου. Είναι ξένη ως προς την αντίληψή μας η διεκπεραιωτική προσέγγιση της υγείας με βάση τη μερική και κατακερματισμένη αντιμετώπιση ενός θέματος, με βάση την υπερχορήγηση φαρμακευτικής αγωγής, χωρίς ενδιαφέρον για τον άνθρωπο και την ταξικότητα που υπάρχει όσον αφορά την πρόσβαση στην υγεία, την εκδήλωση ζητημάτων ψυχικού πόνου, τις εξαρτήσεις κ.λπ. Το πρόσωπο, το οποίο έχει οποιαδήποτε γνώση όσον αφορά την υγεία και παρέχει αυτή τη γνώση και τη φροντίδα, δεν μπορεί να έχει ουδεμία εξουσία πάνω στον άνθρωπο που δέχεται βοήθεια τη δεδομένη στιγμή.

Βασικές αρχές λειτουργίας του δικτύου:

- Αυτοοργάνωση και αντιθεσμικότητα: Θεωρούμε ότι ως δίκτυο δεν μπορούμε να συμπράτουμε με το κράτος, με τους θεσμούς, με ΜΚΟ, θεσμικά πολιτικά κόμματα, ιδιωτικές επιχειρήσεις,

κρατικές και αυτοδιοικητικές αρχές και την Εκκλησία. Επειδή το τι συνιστά θεσμό δεν είναι πάντα σαφές, κάθε φορά που προκύπτει κάποια πιθανότητα συνεργασίας, το δίκτυο συζητά στη συνέλευση και αποφασίζει.

- Αυτοθέσμιση και οριζοντιότητα: Οι αποφάσεις λαμβάνονται από το σώμα της συνέλευσης του δικτύου με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες και επιστρέφουν πίσω στο συλλογικό σώμα. Βασίζονται στη συναίνεση, δηλαδή στη σύγκλιση των αρνήσεων και των διαφωνιών και στην επίτευξη του να φτάσουμε σε μια απόφαση που καλύπτει όλα τα μέρη, με σεβασμό και χώρο σε όλες τις απόψεις.
- Εκλαμβάνουμε ως αυτονόητη αρχή τη μη ανοχή σεξιστικών, φασιστικών, ρατσιστικών, καπιταλιστικών συμπεριφορών, συμπεριφορών δηλαδή με σκοπό το κέρδος ανάμεσά μας καθώς και την άμεση παρέμβαση όταν αυτές εκδηλώνονται. Επίσης θεωρούμε ότι, σε ένα δίκτυο δομών και ομάδων που ασχολούνται με την υγεία, δεν μπορούν τα εμπλεκόμενα μέρη να δημιουργούν ατομικό οικονομικό κεφάλαιο από τη δράση τους σε αυτό, ούτε να χρησιμοποιούν το δίκτυο με οποιονδήποτε τρόπο για ατομικό όφελος.
- Κρίνουμε αναγκαίες τη βασική δέσμευση στη συνεργασία και την αδιαπραγμάτευτη αλληλεγγύη μεταξύ των μερών του δικτύου. Θεωρούμε θεμελιώδες για τη συνοχή και τη μακροπρόθεσμη ύπαρξη και προοπτική του δικτύου τη συσπείρωσή μας γύρω από τα μέρη του δικτύου, όταν αυτά βάζονται από την κρατική/παρακρατική καταστολή, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολία (υποστελέχωση, οικονομική δυσκολία κ.λπ.). Έτσι το δίκτυο αυτό θα είναι ικανό να δημιουργήσει ισχυρούς δεσμούς αλληλεγγύης στο εσωτερικό του, να αποτελέσει μια συλλογική παρακαταθήκη εργαλείων, λύσεων, μεθόδων, αρχών και να είναι ικανό να βοηθήσει μια νέα ομάδα που επιχειρεί να συσταθεί, σε οποιαδήποτε γεωγραφία.
- Θεωρούμε κομβικό το μεταξύ μας μοίρασμα να μην περιορίζεται μόνο στο υλικό/πρακτικό επίπεδο, αλλά να επεκτείνεται στη μεταξύ μας πολιτική ζύμωση και διάλογο, με σκοπό να κατακτήσουμε μια κοινή κουλτούρα και χαρακτήρα, ώστε να είμαστε ικανοί σαν δίκτυο να παράξουμε κοινό πολιτικό λόγο, με σεβασμό πάντα στην ιδιαιτερότητα και την αυτονομία κάθε δομής/ομάδας/γεωγραφίας και χωρίς η συνεργασία μας να διέπεται από εργαλειακό σκεπτικό.
- Όλα τα μέρη του δικτύου είναι ισότιμα, δεν πρόκειται για ένα δίκτυο γιατρών ή ειδικών υγείας, αλλά αντίθετα για ένα δίκτυο ανθρώπων που τους αφορά ο αγώνας γύρω από ζητήματα υγείας, από όποιο μετερίζι και αν βρίσκονται.

Σε σχέση με τη συχνότητα των συνελεύσεων μας, είναι μια προτεραιότητα που θα καθοριστεί από το ίδιο το δίκτυο, καθώς και ενδεχομένως από επείγουσες καταστάσεις που μπορεί να προκύψουν και να χρειάζονται άμεση κινητοποίηση. Ωστόσο, θεωρούμε σημαντικό να βρισκόμαστε σε συνελευσιακή διαδικασία τακτικά (για παράδειγμα κάθε μήνα), ανεξάρτητα από το πόσο μας πιέζει η επικαιρότητα, και ενδεχομένως διαδικτυακά αν δεν γίνεται όλα τα μέρη να βρισκόμαστε τακτικά από κοντά λόγω γεωγραφικών περιορισμών. Ωστόσο επειδή η δια ζώσης συνάντηση είναι αναντικατάστατη, κρίνουμε αναγκαίο να ορίσουμε ένα διάστημα χρόνου κατά το οποίο θα συναντιόμαστε, σε διαφορετική γεωγραφία κάθε φορά (για παράδειγμα κάθε 6 μήνες ή κάθε ένα χρόνο).

Το κάλεσμα αυτό το απευθύνουμε σε πρώτο βαθμό σε συλλογικά σώματα, με προοπτική να υπάρξει μια αρχική ζύμωση μεταξύ μας και η δημιουργία μίας κοινής βάσης και στη συνέχεια η προσπάθεια αυτή να ανοίγει και να διευρύνεται όλο και περισσότερο.

Πανελλαδικό Αυτοοργανωμένο Δίκτυο για την Υγεία

networkforhealth@espiv.net